ל) [יומא טו.], ב) [ג"ו שס],ג) יומא טו. לא. זבחים נה:,

ד) ויומא טו.ז. ב) יומא טו..

ו) מנחות פה: קא., ז) יומא טו., ה) [סוכה נא:], ט) [צ"ל

בראשונהן. י) יומא מו.. כי נ״ל עומדים, ל) שייך

ד א מיי׳ פ״ה מהל׳ בית הבתיים: ו ג מיי שם פ"ו הל"ה: ז ד מיי שם פ"ה הל"ה: ח ה מיי׳ שם הלכה ב: בו המי שת הורה ה: ז מיי׳ שם פ״ו הל״ מיי שם פ״ה הל״ו: יב ט מיי׳ שם הלי ח: יג י מיי׳ שם הלי ט:

ד כ מיי׳ שם פרק ו

הלכה ב:

פי הרא"ש (המשך) פתח ההיכל בשעת הזית הדם כדכתיב [במדבר יט] והזה נכח פני אהל מועד והיה רואה מע"ג חומת הרית דרך שער עזרת נשים ושער העזרה את פתח אהל מועד אכל אם פונוז אוזל מזרחית גבוה היה כותל מזרחית גבוה אע"פ שכל השערים מכוונים זה כנגד זה שער מכוזנים וה כנגו וה שעו כהנים ועזרת הנשים ופתח ההיכל לא היה יכול לראות פתח ההיכל דרך השערים לפי שקרקע הר הבית גבוה והולך כ' אמה הודם שיגיע להיכל וגובה . פתח המזרחי היה עשרים אמה הילכך היה צריך לראות פתח אהל מועד מע"ג הכותל דרך השערים: ה עורת נשים היתה אורך קל"ה. מן המזרח למערב: על רוחב קל"ה. מן הצפון הוא מונה והולד לפרנס לכן קרי ליה אורך אע״פ שהאורך והרחב שוה: ד' לשכות בד' מקצעות. מבחוץ (ג

לשכה נוזרח נשים לשכה לשכה

ולא היו מקורות בבית שני: ואיז קטורות אלא מעכב את העשן מלעלות כדרכו: ששם דכתיב [יחזקאל ויאמר אלי אלה בית המבשלים אשר יבשלו שם משרתי הבית את זבח העם: ומגלחים וגלח הנזיר פתח אהל מועד ואמרי׳ בנזיר בפ׳ ג׳ דעתך שבפנים הוא מגלח לפני מלך בשר ודם אין עושין כן לפני ממ״ה הקב״ה עושים 7) מגלח . כשמתבשלים שנאמר בהז שמחרשליז רה השלמים כדכתיב ג] ונתן על האש אשר : השלמים זבח תחת כהנים בעלי י --- י שאינן ראויין לעבודה בודקין העצים ואמרינן [פה:] לא שנו אלא לח . אבל יבש גוררו וכשר:

בתחלת עזרת ישראל אצל שער נתנור: ולא היו ערושות. לא היו המעלות עולות כשורה זו על זו כמעלות החיל וכמעלות האולם אלא מוחפות היו בהיקף ועיגול אחת הנה ואחת הנה כעוגל חזי הלבנה כדי שלא יעלו יותר מדאי עד עורת ישראל (4) לשון טרוטות איני יודע לכוין: 🖰 ולשכות היו חחת עורת ישראל. מחילות תחתיה: ופחוחות לעורת הנשים. בגובה אותן ט"ו מעלות ששוליה של זו גבוהין משיפוליה של זו: עורת ישראל. היתה לפנים מחומתה מט"ו מעלות הללו (ומעלה) אורך קל"ה כנגד הרוחב של עזרת נשים אלא שלגבי עזרת ישראל קרי ליה אורך מתוך שרוחב שלה אינו אלא י"א אמה ומנהג

ב כשאדם מגיע לפרנה מאותו הפרצות משתחווה לשם ומודה על כריתות מלכות יון כמו שזכרנו בשקלים והיה אדם עולה מקרקע החיל י"ב מעלות ואז הולך בקרקע ישרה והיא עורת הנשים ואמר שכל מעלה שהיתה במקדש גבוה חלי אמה אז וגובה חלי אמה גב המעלה היא שלחה וזו היא לורת זה (ג) כדי שיתבאר הדבר שנקרא שלחה. ועוד יתבאר בפ׳ הג׳ שמעלות האולם רום מעלה חלי אמה ושלחה בן חלי אמה וכן פתחו של אולם גבהו ארבעים ורוחבו עשרים. וענין מה שאמר שקופות. שהיה להם משקוף והוא המשקוף העליון של הפתח והמשנה משתמשת בזה השם גן על הזיזים ועוד תראה במס׳ אהלות שקורין אותו תמיד שקוף ולא משקוף וב' אבנים מוטות זו על גב זו כגון זה (ד) והיה ליר השער מונח במקום ד] (אחד ובמקום אחד) וכבר זכרנו בשלישי מכפורים (לח.) נס שנעשה בדלתי ניקנור. ופירוש מלהיב. ירוק כעין הזהוב וכבר פירשו בסיפרא מה שאמר רחמנא שער הנהוב ואמר כתבנית הזהב כמו שנתבאר בנגעים: ד ה הלכה זו לריכה ביאור הרבה ותן לבך לנייר מה שאני אומר לך אחר לזרוק שאקדים שפרה אדומה לריך לזרוק מדמה הן לנוכח ההיכל והוא רואה אותו שנאמר והזה אל נוכח פני אהל מועד מדמה ומכלל מסכת זו ר"א בן יעקב שאמר בפרק זה שעזרת כהנים היתה גבוהה על עזרת ישראל שתי אמות ומחצה וכשנכנם אדם בשער שושו מהר הבית הולך בקרקע ישרה עד שיגיע אל החיל אחר כך עולה מן החיל בי"ב מעלות עד שמגיע לעורת נשים ותהיה עורת נשים גבוה מקרקע הר הבית והחיל רן כשש אמות לפי שכבר הקדמנו שכל מעלה שהיתה במקדש גבוהה חני אמה אח"כ הולך עזרת נשים כולה שהיא ישרה ועולה מסופה לעזרת ישראל בט"ו מעלות כמו שזכר בפרק זה ולפיכך היתה עזרת ישראל גבוהה מעזרת נשים ז' אמות ומחלה אח"כ עולה מעזרת ישראל אל עזרת הכהנים זן בדוכן שגבהו אמה ושלשה מעלות ממעל לדוכן אחר כך הולך על עזרת כהנים כולה והמוצח וצין האולם והמוצח

ג א אלפנים ממנו סורג גבוה י' מפחים ושלש עשרה פרצות היו שם שפרצום מלכי יון חזרו וגדרום וגזרו כנגדם י"ג השתחויות ם לפנים ממנו החיל עשר אמות ג ושתים עשרה מעלות היו שם רום המעלה חצי אמה ושלחה חצי אמה כל המעלות שהיו שם רום מעלה חצי אמה ושלחה חצי אמה חוץ משל אולם בי כל הפתחים שהיו שם גובהן כ' אמה ורחבן עשר אמות חוץ משל אולם ה כל הפתחים שהיו שם היו להן דלתות חוץ משל אולם כל השערים שהיו שם היו להן שקופות חוץ משל מדי שהיו שם שתי אבנים מומות זו ע"ג זו י כל השערים שהיו שם נשתנו להיות של זהב חוץ משער ניקנור מפני שנעשה בהן נם ויש' אומרים מפני שנחשתן מצהיב: די סוכל הכתלים שהיו שם היו גבוהים חוץ מכותל המזרחי שהכהן השורף את הפרה עומד בראש הר המשחה ומתכוין ורואה בפתחו של היכל בשעת הזיית הדם: ה יי עזרת ∞הנשים היתה אורך מאה ושלשים וחמש על רחב מאה ושלשים וחמש וד' לשכות היו בד' מקצעותיה של מ' מ' אמה ולא היו מקורות וכך הם עתידים להיות שנאמר יויוציאני אל החצר החיצונה ויעבירני אל ארבעת מקצועי החצר והנה חצר במקצוע החצר וגומר בארבעת מקצעות החצר חצרות קטורות ואין קטורות אלא שאינן מקורות ם ומה היו משמשות דרומית מזרחית היא היתה לשכת הנזירים ששם הנזירין מבשלין

את שלמיהן ומגלחין את שערן ומשלחים תחת הדוד מזרחית צפונית היא היתה לשכת העצים ששם הכהנים בעלי מומין מתליעין העצים יוכל עץ שנמצא בו תולעת פסול מעל גבי המזבח צפונית מערבית היא היתה לשכת מצורעים מערבית דרומית "אמר ראב"י שכחתי מה היתה משמשת אבא שאול אומר שם היו נותנין יין ושמן היא היתה נקראת לשכת בית שמניה יוחלקה היתה ייבראשה והקיפוה כצוצרה שהנשים רואות מלמעלן והאגשים מלמטן כדי שלא יהו מעורבין יוט"ו מעלות י עולות מתוכה לעזרת ישראל כנגד מ"ו מעלות שבתהלים שעליהן הלוים יאומרים בשיר לא היו מרומות אלא מוקפות כחצי גורן עגולה: ולשכות

בקרקע (אחד) ישרה אחר כך עולה בי"ב מעלות אל האולם כמו שיזכור בג' ממסכתא זו והאולם וההיכל בקרקע (אחד) ישרה ולפיכך יהיה ההיכל לתעלה מעזרת כהנים בשם אמות ויעלה בידינו מכל הגבוהים שקרקע ההיכל למעלה מקרקע הר הבית שבו שער שושן כ"ב אמה וגבהו של שער שושן כ' אמה על הרוב כמו שהקדמנו שזה גובה של כל פתח לפיכך כשהכהן עומד בהר המשחה ומביע משער שושן יגיע ראות עיניו אל המעלה השתינית ממעלות האולם ואינו רואה את ההיכל מן הפתח בשום פנים לפי שהמשקוף התחחון למעלה ממשקוף שער שושן העליון ב' אמות לנוכח ולפיכך לריך שיהא הכוחל שלמעלה משער שושן נמוך כדי שיראה ההיכל ממעל לו ואט"פ שכל מה שאמרנו מבואר למעיין עוד אני מצייר מכ' אמה דרך אותו כדי שיובן במהרה ועוד נבאר איך היה מקום הנחת ההיכל והעורה בשיפוע ההר וזו היא הלורה (ה) ואמרו שהוא נמוך משל כדי שיהא הנראה משער ההיכל יותר משתי אמות ואם היה גבהו של כותל פחות יהא הנראה מפתח ההיכל יותר בלי ספק חה עניין מבואר. וכבר ידעת שקיטור שם עשן ועגן קטורת שמעלה ממנו העשן לפי שאין לה תקרה. ומתליעין. ר"ל שמסירין העלים שיש בהם מולעת כמו שאמרו מסקלין על הרמת האבנים שהושלכו בדרך. וממה שא"ר אליעזר בן יעקב שכחמי מה שהיתה משמשת. ראיה שהוא המגיד כל מה שהקדמנו בסדר הבית וכן ביאר הש"ס. וענין חלקה. שהיתה פרוצה ואין כוחל מקיף לה וכבר נחבאר בסוף סוכה (דף נא:) שבה היתה הכניסה לשמחה בימי החג ומיראה שמא יתערבו הנשים בין האנשים הקיפו אותה בשקופין אטומים ועשו בהם כמין מעלות כדי שיביטו מהן הנשים בשעת כניסת ישראל לשתחת בית השואבה שם כתו שביארנו בסוף סוכה. אח"כ אתר שתעלות עזרת נשים לא היו ארוכים כשאר התעלות כמו שהוא מפורסם היום מצורת המדרגות אלא היתה כל מעלה כמו חצי עגולה עד שתהא כל מעלה חצי גורן כזה (ו) (ו) ולפיכך היתה צורת המעלה כמו שלקח קצח אצטבא ונתן אותה על המעלה עד שחשלים צורת הסולם חה אי אפשר לציירו בפשוט אבל יובן בקירוב: העזרה

זיזין בכותל סביב ועשו ע"ג תקרה. ומפרש בפרק בתרא דסוכה [דף נא:] בראשונה היו נשים מבפנים ואנשים מבחוץ ובאו לידי קלות ראש התקינו שיהא נשים יושבות מלמעלה ואנשים מלמטה בשמחת בית השואבה: **שעליהן הלוים אומרים בשיר.** שיר של שמחת בית השואבה כרמפרש בסוכה (ג״ז שם) אבל שיר הקרבנות היה אצל המזבח בעורת כהנים: אלא מוקפות בחצי גורן עגולה כזו: ₪

המקרא בכל מקום מדה הימירה קרויה אורך והמועטת קרויה רוחב ואפי' הוא אורך לפי דבר אחר וכן עזרת הכהנים מישראל והלאה קל"ה באורך כלפי דריסת הישראל וי"א ברוחב כלפי המובח: וראשי פספסין. גיזרין של עך מונחין בארך רושם וסימן בין דריסת ישראל לדריסת כהנים ועוד רשאין היו ישראל להיות נמשכין אצל כותלי הדרום רחוק מן המזרח ותשמישן עד לאחורי בית הכפרת והכהנים מהלכין בכל כשהם לפופים מקום אלא שהללו י"א אמה תשמיש לעלמו: מעלה היה שם. בין י"א של ישראל לי"א של כהנים: ודוכן. הכהנים לברך את העם קבוע בה בתחלת עורה שלהן וכן נאה ברכת כהנים בראש עזרתם ושל לוים ברחש עזרתם וישרחל ביני וביני ובאותו דוכן עולות עוד שלש מעלות ששלחה של כל אחד חלי אמה שהן אמה וחלי מלבד מעלה הראשונה של אמה הרי שתי אמות ומחלה שגבהו הכהנים מישראל: כל העורה כולה היתה אורך קפ"ו. מעזרת ישראל שעלתה וגבהה על עזרת הנשים ועוד לאחורי הכפורת והרוחב שלה קל"ה כמו שמלינו שיעור זה לכל אחת ואחת מלפון לדרום ובפ' אחרון מונה החשבון של קפ"ז באורך ממזרח למערב: וי"ג השפחויום היו שם. בעורה הגדולה והטעם פירש כנגד י"ג פירצות: ואבא יוסי חולק על חכמים ומפרשן כנגד י"ג שערים שהוא מעמיד בעזרה ומונה אותם והולך ומודים היו על נוי הבניין ומה הן י"ג שערים לדבריו שערים הדרומים סמוכין למערבה היו וכד שם כולם ולא פירש טעם אלא בשער המים: מ) מבפנים. מפורש ביחוקחל: שער יכניה. לבדו נותן לו טעם. ושנים

במערב אחורי הכפרת ולא ידעתי מה הם משמשים: הדרן עלך הר הבית

לע"ב, מ) ל"ל מפכים, תורה אור השלם ו. וַיּוֹצִיאַנִי אֶל הָחָצֵר הַחִיצֹנָה וַיַּעֲבִירַנִי אֶל ארבעת מקצועי החצר ָּחָצֵר בְּמִקְּצֹע חָצֵר בְּמִקְּצֹע חָצֵר בְּמִקְּצֹע החצר בְּאַרְבָּעַת הָקִצֵר חֲצֵרוֹת אַרְבָּעִת אֶרֶךְ אַרְבָּעִים אֹרֶךְ :החצר ָ קצעות הָחָצֵר שלשים רחב מדה אחת

הגהות הב"ח (A) בפירוש ר"ם ד"ה ולא היו טרוטות וכו' עד עזרת ישראל היה כך לשון:

שימה מקובצת

א] אמה וחצי אמה תיבת וגובה נמחק ועל תיבות גב המעלה היא נרשם למעלה נקודות להורות כי לפ״ד ראוי למחקו: בו ושלחה אמה תיבת . חצי נמחק: ג] השם להקל על תיבות על הזיזים נרשם קו למעלה להורות . לפ״ד ראוי למחקו: דן א' ובמקום ב' וכבר תיבות אחד ובמקום אחד נמחק: ה] מדמה ומס׳ זו אליבא דרבי אליעזר תיבת מכלל נמחק ותיבת מדמה ל"ש: ו] שש אמות אות כ' נמחק: ז] הכהנים מעלות ממעלה ודוכן רום מעלה חצי ושלחה חצי אמה אחר:

פי' הרא"ש

נ לפנים ממנו. מחומת הר הבית: סורג. מחיצה עליה כמיז סריגות המטה וסריגת חלונות שהן עשויין נקבים ולא פי׳ כמה היה בין מחיצות הר הבית ובין הסורג וגם לא פי׳ איך היה הסורג ומסתבר שהיה הולד על פני כל המזרח מצפון לדרום ואין טעם לצורך אין תוספת . הסורג כי מעלת הקדושה מן הסורג ולפנים כי מחומת הר הבית עד החיל הקדושה טלטול בשבת נעשה דמחיצת הר הבית נעשית תחילה לכל הבניינים ולבסוף פתח [דלא מהני] שנעשה הבנינים ואחר נעשה הסורג להקיף הר הבית לדירה להיותו פתוח ולבסוף הוקף ל): לפנים

תבסוף החלק שו. לפנים מן הסורג לצד מערב היה מתחיל קדושת החיל שהיא למעלה מקדושת הבית כדתנן במסכת. מכנו החיל עשר אמות. לפנים מן הסורג לצד מערב היה מתחיל קדושת החיל שהיא למעלה מקדושת הבית כדתנן במסכת. כלים (פ"א מיח) והיה רחבה עשר אמות עם כותל עזרת נשים: ו"ב מעלות היו. בחיל רום כל מעלה חצי אמה: ושלחה. מקום שדרך עליה כמו נישעיה לבן משלחי רגל היה רחב חצי אמה כאורך רגל של אדם: כל המעלות שהיו. בהר הבית: חוץ משל אולם. שהיה גובה הפתח מ׳ ורחבו עשרים: היו להן שקופות. היה להם משקוף ארוך ומונח על ב׳ מזווות כעין שלנו חוץ משער טדי שהיו שם שתי אבנים מוטות זו ע"ג זו כזה לשנשה בהן נס. כדאיתא ביומא [דף לח.]: ד כל הכתלים שהיו שם גבוהין היו. כי השערים היו גבוהים עשרים אמה חוץ מחומה שהיא למעלה מן השערים גבוה מאד: חוץ מבות**ל המורחי.** של הר הבית שהיה נמוך לפי שכהן השורף את הפרה צריך שיראה